

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.
11/951 JNH/NZM

Vår ref.
12/2649-11 620.0/KNTH

Dato:
Oslo, 06.02.2013

Høring - NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser

Landsorganisasjonen i Norge viser til departementets brev av 03.10.12 angående ovennevnte.

Samfunnsøkonomiske analyser spiller en viktig rolle i samfunnsplanleggingen, og det har vært påpekt flere svakheter i gjeldende retningslinjer og praksis.

Utvalget har laget en god analyse på et viktig område, og kommer gjennomgående med godt begrunnede forslag.

Vi er enig med utvalget i at samfunnsøkonomisk lønnsomhet skal tolkes som et oppsummerende mål på hva befolkningen netto er villige til å betale for et tiltak, ikke som et mål på samfunnets beste i videre forstand. Det er viktig å supplere samfunnsøkonomiske analyser med andre relevante analyser for et tiltak, inklusive fordeling og virkninger for spesielt berørte grupper.

Det er viktig som utvalget peker på å drøfte miljøgoder innenfor rammen av samfunnsøkonomiske analyser. Pga den store usikkerheten rundt prissetting av miljøgoder vil det ofte være nødvendig å vurdere miljø- og klimavirkninger særskilt som ikke prissatte virkninger, og spesielt spesifisere hvordan prissettingen slår ut i en samfunnsøkonomisk analyse.

LO har merket seg at utvalget ikke selv har gjort noen ordentlig vurdering av saken, men likevel antyder berettigelsen av et kostnadspåslag på 20 pst ved skattefinansiering av prosjekter under henvisning til en femten år gammel utredning. Også den gang manglet det bred faglig enighet både om relevant teoretisk basis og ikke minst empirisk tallgrunnlag. Det aktuelle utvalg sa da også at tallet var mye basert på skjønn.

LO kjenner ikke til om dette tallet har hatt praktisk betydning i den tid det har vært benyttet, noe heller ikke dagens utvalg kan ha gjort. Det LO har registrert er at tallet hyppig misforstås og misbrukes i politisk debatt. Det svekker tilliten til forvaltningen at den oppfattes å ta stilling i det som i stor grad er et politisk spørsmål.

LO vil sterk fraråde at beregningsmåten videreføres av Finansdepartementet av de forannevnte grunner. Det vil styrke tilliten til departementet om man unngår en praksis som gir unødig strid om styringssystemer.

Analysen er foreldet. LO vil også understreke at dagens situasjon gir mindre grunnlag for tvil om at statlige utgifter er gjenstand for nøye vurdering. Der er ikke slik at man på en lettvtint måte øker skatter og avgifter. Skattenivået fastsettes dessuten uavhengig av det enkelte prosjekt på utgiftssiden av budsjettet. Ulike tiltak konkurrerer om midler fra den samlede utgiftssiden, som er fastlagt ut fra makroøkonomiske hensyn. Det vil da være verdien av en krone på utgiftssiden som er relevant. Verdien av en slik krone kan i prinsippet være både større og mindre enn en krone før skatt. Det er derfor flere grunner til at skattekostnad ikke bør inngå som del av beregningene av samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Vi er enig i behandlingen av verdsetting av tid, spesielt at verdien av arbeidstid og fritid prisjusteres med forventet vekst i BNP per innbygger.

Vi er enige med utvalget i at levetiden som benyttes i analysene av tiltak må reflektere den perioden som tiltakene faktisk vil være i bruk eller yte en samfunnstjeneste, og at levetid må drøftes for det enkelte prosjekt. Vi er enig i at 40 år er en mer rimelig analyseperiode for veiprosjekter enn de 25 år som er brukt til nå. Samtidig vil vi understreke, at det er viktig med en konkret vurdering, og støtter ideen om bruk av restverdi.

Vi er enige i at det bør åpnes for å ta hensyn til ringvirkninger av prosjekter og nasjonale sysselsettingseffekter av store prosjekter.

Metodene og anslagene utvalget går inn for gir mer realistiske vurderinger av infrastrukturprosjekter enn tidligere. Dette tilsier at informasjon om samfunnsøkonomisk lønnsomhet bør utgjøre en viktigere del av beslutningsgrunnlaget på dette området i framtiden.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Gerd Kristiansen
(*sign.*)

Stein Reegård
(*sign.*)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.